

שם מחלקה:

ביה"ס ללימודי יסוד ביהדות

שם ומספר הקורס:

עיונים בספר בראשית

01-097-95

שם הקורס באנגלית:

Studies in the Book of Genesis

שם המרצה: ד"ר צבי שמעון

zvi.shimon@biu.ac.il

סוג הקורס: מתוקשב

שנת לימודים: תשפ"א סמסטר: קיץ היקף שעות: 2 ש"ש

א. מטרת הקורס ותוצרי למידה

מטרות הקורס

הקורס יוקדש לבחינת העיצוב האומנותי של ספר בראשית באמצעות קריאה צמודה בסיפורים תוך שימוש בפרשנות מסורתית ומודרנית. נתעמק בסיפורים מרכזיים בספר ונצביע על המסרים המרכזיים העולים מסיפוריו השונים תוך הדגשת הקשר בין עיצוב ומשמע. נלמד להכיר את הדמויות המרכזיות בספר בראשית ואת תהליך הבחירה והדחיה של הדמויות על ידי הא-ל. ננסה ללבן מהי התיאולוגיה העולה מספר בראשית וכיצד עולים המסרים המרכזיים מהסיפורים השונים ומבנה הספר כולו. כמו כן, נכיר את הרטוריקה המקראית וכיצד סיפורי בראשית מצליחים להשפיע על הקורא ובאיזה טכניקות ספרותיות הם מצליחים להעביר את המסרים המרכזיים והאידיאולוגיה שבתשתיתם.

תוצרי למידה

לדעת סיפורים מרכזיים בספר בראשית כולל סיפורי הבריאה, גן עדן, מגדל בבל, סיפורי אברהם כולל סדום ועמורה, רבקה בבאר ויוסף ואחיו. להעריך את העיצוב האומנותי של הסיפור המקראי. להבין את תרומת העיצוב האומנותי של הסיפור בהעברת המסרים שלו (קשר בין עיצוב ומשמע). להכיר אמצעים ספרותיים המאפיינים את היצירה המקראית ולדעת לנתח את הסיפור על בסיס כלי הניתוח שיוקנו בקורס. להכיר את אופן עיצוב הדמות המקראית והאמצעים הספרותיים השונים לעיצוב. להכיר קשרים בין סיפורים שונים בבראשית, בין חלקי החומש והשימוש באינטרטקסטואליות במסגרת חומש בראשית.

ב. תוכן הקורס

נושאים

מוקד ספר בראשית, כשמו, סיפור ראשית האנושות וראשיתו של עם ישראל. הקורס ידון בפרספקטיבה הייחודית של המקרא ביחס לראשית האנושות, כיצד התהוותה האנושות, מה היחס המקראי לייחודיות ומהות האדם בהשוואה לשאר היצורים, ומה ניתן ללמוד מהסיפורים ובעיקר מהכשלים של ראשית האנושות. ההיסטוריה הקדמונית (פרקים א-יא) משמשת כרקע לפרויקט של הקמת עם נבחר. הקורס יבחן את הנימוקים המפורשים והמובלעים שספר בראשית מספק להקמת עם נבחר ולבחירתו של אברהם, ויבחן גם את הקשרים בין ההיסטוריה הקדמונית כולל סיפור מגדל בבל לבין סיפורי האבות כולל סיפור סולם יעקב. הקורס יבחן את מאפייני בחירי האומה עם דגש על אבי האומה אברהם. מה ניתן ללמוד מסיפור חיי אברהם אודות דמותו ומאפייניו. כמו כן נכיר דמויות נבחרות ומרכזיות בחומש בראשית כולל יצחק ורבקה, יעקב, ראובן, יהודה ויוסף. ננסה להבין את הסיבות לבחירתו של הדמויות המרכזיות ומנגד, את הנימוקים לדחיית דמויות אחרות.

מהלך השיעורים

חומרי הקורס מצויים באתר הקורס במודל כולל כל חומר חובת הקריאה והלימוד. הקורס מחולק ליחידות לימוד לפי סדר התקדמות הנושאים הנידונים בחומש בראשית מסיפורי הבריאה דרך סיפורי אברהם אבי האומה עד לסיפור יוסף ואחיו. הקורס מתבסס על לימוד דרך האתר של הרצאות מלוות דפי מקורות, חלקן מוקלטות וידאו או אודיו, וחלקן כתובות, ואפשרות לביצוע באופן וולונטרי מטלות קצרות של בחנים רב ברירתיים ("אמריקאים") על החומר הנלמד המזכה בבנוס בציון. יעלו הרצאות עם מטלות בוחן של כ- 5 שאלות רב ברירתיות שניתן להגישן דרך המערכת של המודל. מטרת המטלות היא יצירת מסגרת לימוד תחום בזמן הבודקת את רמת הבנת ההרצאות ומאפשרת קבלת בנוס לציון הסופי.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים

רשימת נושאים

1. בראשית, פרקים א-ג: סיפורי הבריאה
מבנה פרק א' ומשמעותו. ניגודיות בבריאה. הנגדה באמצעות מעבר מפרוזה לשירה.
סיפור גן עדן, מבנה הסיפור, רבדים שונים בסיפור ומשמעות הסיפור להבנת תפישת
המקרא את מהות האדם.

2. סיפור מגדל בבל כסיפור מעבר לסיפורי האבות
תפקידו המרכזי של סיפור מגדל בבל בספר בראשית. סיפור המעבר בין ההיסטוריה
הקדמונית לסיפורי האבות. הדים לסיפור מגדל בבל בסיפור חלום יעקב. על הקשר בין שני
סיפורים רחוקים טקסטואלית אך קשורים בקשר הדוק מבחינת מסרם.

3. בראשית, פרקים יב-כה: מערך סיפורי אברהם
מבנה סיפורי אברהם ונושאו המרכזיים. הבדלים בין סיפורי הפריהיסטוריה לסיפורי
אברהם. מאפייני מערך סיפורי אברהם לעומת שאר סיפורי האבות. סיפורי אברהם ולוט
ותפקידו של לוט במערך סיפורי אברהם. השוואת יחסי אברהם ללוט לסדום ועמורה
כמפתח להבנת הניגוד בין הדמויות. הבנת תפקיד דמויות משנה בסיפור כגון מלכי-צדק
מלך שלם.

4. בראשית כה:יט – לו: סיפור יצחק ורבקה
ייחודיות דמותה של רבקה. דמותה של רבקה ומאפייני אישיותה לאור סיפור אירוסי יצחק
ורבקה. סצנת דפוס הבאר. מפגשי עבד אברהם ורבקה בהשוואה למפגש יעקב ורחל.
החריגות בסיפור אירוסי רבקה. יחסי יצחק ורבקה בהשוואה ליחסי שאר אבות ואימהות
האומה.

5. בראשית לז – נ: סיפור יוסף ואחיו
מאבקי הנהגה בין האחים - הנהגות יוסף, יהודה וראובן. סיפור מכירת יוסף ועלייתו.
סמיכות סיפור יהודה ותמר וסיפור יוסף ואשת פוטיפר. דפוסי הנהגה שונים - הנהגה של
היעדר חטא והנהגה של חטא ותיקונו.

תוכנית הוראה מפורטת

חומרי הקורס מצויים באתר הקורס במוזל כולל כל חומר חובת הקריאה והלימוד.
היחידות כוללות מטלות בוחן של שאלות רב ברירתיות (אמריקאיות) על החומר
הנלמד.

הרצאה 1

שני סיפורי בריאה. תורה כשילוב של פרוזה ושירה. הנגדה בין פרוזה לשירה בסיפורי
הבריאה – שבת לעומת שאר הימים ותגובת האדם לבריאת האישה.

קריאת חובה: הרצאה "פרוזה ושירה בסיפורי הבריאה"

קריאת רשות

סימון א', "משמעותם הדתית של הפשטות המתחדשים", המקרא ואנחנו (עורך א' סימון), תל אביב תשל"ט, עמ' 133-152.

שמעון צ', הנגדה בסיפור המקראי: האמצעי הספרותי והדרמה של בחירה, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן תשס"ט, עמ' 94-98.

Bland K.P. "The Rabbinic Method and Literary Criticism" in *Literary Interpretations of Biblical Narratives*, vol. 1 (ed. K.R.R. Gross Louis, J.S. Ackerman T.S. Warshaw), Nashville 1974, pp. 16-23.

Wenham G.J., *Genesis 1-11* (WBC), Waco, Texas 1987, pp. xlv- lli, 5-10.

Greenstein E.L., "Presenting Genesis 1, Constructively and Deconstructively," *Prooftexts* 21 (2001), pp. 1-22.

Polak F.H., "Poetic Style and Parallelism in the Creation Account (Gen. 1.1-2.3)" in *Creation in Jewish and Christian Tradition* (eds. H.G. Reventlow and Y. Hoffman, JSOTSS 319), Sheffield 2002, pp. 2-31.

הרצאה 2

מבנה סיפור גן עדן ומשמעותו: השימוש במבנה כיאסטי, שינויים במצב האדם, האדמה והיחסים בין הברואים בעקבות החטא. תפקיד המצג בסיפור גן עדן: מדוע סיפור גן עדן כולל בתוכו גם סיפור בריאה ומה תרומתו לסיפור החטא בגן עדן.

קריאה ולימוד חובה: סיפור גן עדן, פשוטו ועומק פשוטו של סיפור גן עדן, דף מקורות

קריאת רשות

שמעון צ', הנגדה בסיפור המקראי: האמצעי הספרותי והדרמה של בחירה, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן תשס"ט, פרק ששייץ

Jobling D., "The Myth Semantics of Genesis 2:4b – 3:24", *Semeia* 18 (1980), pp. 41-49.

Hauser A.J., "Genesis 2-3: The Theme of Intimacy and Alienation" in *Art and Meaning: Rhetoric in Biblical Literature* (eds. Clines D.J.A., Gunn D.M. & Hauser A.J., JSOTSS 19), Sheffield 1982, pp. 20-36.

Walsh J.T., "Genesis 2:4b-3:24: A Synchronic Approach" *JBL* 96 (1977), pp. 161-177.

Van Wolde E.J., *A Semiotic Analysis of Genesis 2-3*, Assen 1989

Patte D. & Parker J.F., "Structural Exegesis of Genesis 2 and 3", *Semeia* 18 (1980), pp. 55-75.

Culley R.C., "Action Sequences in Genesis 2-3", *Semeia* 18 (1980), pp. 25-33.

Slivniak D.M., "The Garden of Double Messages: Deconstructing Hierarchical Oppositions in the Garden Story", *JSOT* 27 (2003), pp. 439-460.

הרצאה 3

סיפור מגדל בבל כסיפור מעבר בין ההיסטוריה הקדמונית לסיפורי האבות: המבנה של הסיפור ועיצובו הלשוני. על הקשר בין סיפור מגדל בבל לסיפורי האבות בכלל ולסיפור חלום יעקב בפרט.

קריאה ולימוד חובה: בראשית פרקים יא וכה. הרצאה "בין מגדל בבל לסולם יעקב".

קריאת רשות

שמעון צ', **הנגדה בסיפור המקראי: האמצעי הספרותי והדרמה של בחירה**, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן תשס"ט, עמ' 110-112.

אררט נ', "מעשה דור הפלגה כדרמה סאטירית", **בית מקרא** לט (תשנ"ד), עמ' 224-231 ויסמן ז', סטירה פוליטית במקרא, ירושלים 1996, עמ' 61-74.

Fokkelman J.P., *Narrative Art in Genesis*, Amsterdam 1975.

Kikawada I.M., "The Shape of Genesis 11:1-9" in *Rhetorical Criticism: Essays in Honor of James Muilenburg* (ed. J.J. Jackson and M. Kessler), Pittsburgh 1974, pp. 18-32.

הרצאה 4

מבוא לסיפורי אברהם: היקף מחזור הסיפורים, השוני בינו לסיפורי הבריאה והפרייהיסטוריה ונושאים המרכזיים במחזור סיפורי אברהם והרטוריקה של הסיפור המקראי. מדוע יש עם נבחר? ומדוע נבחר אבר(ה)ם – בין הדרש לפשט.
לימוד חובה: הרצאות על תחילת העם הנבחר ומבוא לסיפורי אברהם ולרטוריקה המקראית.

קריאת רשות

Alexander T.D., *A Literary Analysis of the Abraham Narrative in Genesis*, Ph.D. dissertation, University of Belfast, Belfast 1982.

Sutherland D., "The Organization of the Abraham Promise Narrative", *ZAW* 95 (1983), pp. 337-343.

Deurloo C., "The Way of Abraham: Routes and Localities as Narrative Data in Gen. 11:27-25:11", in *Voices From Amsterdam* (trans. and ed. M. Kessler) (SBL Semeia Studies), Atlanta 1994, pp. 95-112.

Zakovitch Y., "Juxtaposition in the Abraham Cycle", in *Pomegranates and Golden Bells: Studies in Biblical, Jewish and Near Eastern Ritual, Law and Literature in Honor of Jacob Milgrom* (ed. D.P. Wright, D.N. Freedman and A. Hurvitz), Winona Lake, Indiana 1995, pp. 509-524.

הרצאה 5

הידרדרות היחסים בין אברהם ללוט. סיפור היפרדותם של אברם ולוט: עיצוב ההנגדה בין אברם ולוט. לוט כדמות הנגד לאברם.

לימוד חובה: הרצאת "הידרדרות היחסים בין אברהם ללוט"

קריאת רשות

שמעון צ', **הנגדה בסיפור המקראי: האמצעי הספרותי והדרמה של בחירה**, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן תשס"ט, עמ' 271-276.
 Helyer L.R., "The Separation of Abram and Lot: Its Significance in the Patriarchal Narratives", *JSOT* 26 (1983), pp. 77-88.
 Vogels W., "Abraham et l'offrande de la terre (Gen 13)", *Studies in Religion* 4 (1974), pp. 51- 57.
 Vogels W., "Lot in His Honor Restored: A Structural Analysis of Gen 13:2- 18", *Eglise et Théologie* 10 (1979), pp. 5- 12.
 Coats G.W., "Lot: A Foil in the Abraham Saga", in *Understanding the Word: Essays in Honor of Bernard W. Anderson* (ed. J.T. Butler, E.W. Conrad & B.C. Ollenburger, JSOTSS 37), Sheffield 1985, pp. 113-132.

הרצאה 6

סיפור מלחמת ארבעת המלכים כנגד החמישה והצלתו של לוט מן השבי: תרומתו של הסיפור להנגדה בין אברם ולוט. תפקידו של מלכיצדק בסיפור. פתרון חידת מלכיצדק.

קריאה לימוד חובה: הרצאת "הצלת לוט מן השבי ומפגש עם המלכים"

קריאת רשות

שמעון צ', **הנגדה בסיפור המקראי: האמצעי הספרותי והדרמה של בחירה**, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן תשס"ט, עמ' 276-284.
 Emerton J.A., "The Riddle of Genesis XIV", *VT* 21 (1971), pp. 403- 439.
 Anderson F.I., "Genesis 14: An Enigma" in *Pomegranates and Golden Bells: Studies in Biblical, Jewish and Near Eastern Ritual, Law and Literature in Honor of Jacob Milgrom* (ed. D.P. Wright, D.N. Freedman and A. Hurvitz), Winona Lake, Indiana 1995, pp. 497-508.
 Della Vida G.L., "El Elyon in Genesis 14 18-20", *JBL* 63 (1944), pp. 1-9.
 Muffs Y., "Abraham the Noble Warrior: Patriarchal Politics and Laws of War in Ancient Israel", *JJS* 33(1982), pp. 81- 107.

הרצאה 7-8

סיפור ביקור המלאכים אצל אברהם (פרק יח) וסיפור ביקור המלאכים אצל לוט (פרק יט) כסיפורים מקבילים. ההקבלות וההנגדות בין הסיפורים בעיצוב הלשוני ובעלילת הסיפורים. הכנסת האורחים של אברהם ו"הוצאת" האורחים על ידי אנשי סדום.

קריאת חובה: קריאת 2 ההרצאות: "ביקור המלאכים בסדום" וכן "לוט כנגד אנשי סדום"

קריאת רשות

שמעון צ', **הנגדה בסיפור המקראי: האמצעי הספרותי והדרמה של בחירה**, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן תשס"ט, עמ' 314-

Alter R., "Sodom as Nexus: The Web of Design in Biblical Narrative", *Tikkun* 1 (1986), pp. 30- 38.

Fields W.W., *Sodom and Gomorrah: History and Motif in Biblical Narrative* (JSOTSS 231), Sheffield 1997.

Uffenheimer B., "Genesis 18-19, A New Approach", in *Mélanges André Néher* (ed. E.A. Lévy-Valensi), Paris 1975, pp. 145-153.

הרצאה 9

הנגדה בין אברהם ללוט. סיפור ביקור המלאכים אינו רק עורך הנגדות בין הדמויות הראשיות אברהם ולוט לבין אנשי סדום אלא גם ובעיקר הנגדה בין אברהם ללוט. למרות ההקבלות ביניהם, ניתוח מעמיק חושף גם מגמת הנגדה ברורה ומרכזית בין אברהם ללוט.

קריאת חובה: הרצאה "הנגדה בין אברהם ללוט"

קריאת רשות

שמעון צ', **הנגדה בסיפור המקראי: האמצעי הספרותי והדרמה של בחירה**, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן תשס"ט, עמ' 308-314.

Uffenheimer B., "Genesis 18-19, A New Approach", in *Mélanges André Néher* (ed. E.A. Lévy-Valensi), Paris 1975, pp. 145-153.

Gottlieb I.B., "Light and Darkness in Perpetual Round: Genesis 18 and 19", in **באורח מדע: מחקרים בתרבות ישראל מוגשים לאהרן מירסקי במלאות לו** 19", pp. 181-198. **שבעים שנה** (ערך צבי מלאכי), לוד תשמ"ו

Letellier R. I., *Day in Mamre Night in Sodom* (BIS 10), Leiden 1995.

הרצאה 10

סיכום הערכת דמותו של לוט: הנגדה משולשת בין אברהם, לוט ואנשי סדום. סיפור לוט ובנותיו במערה ותרומתו להערכת דמותו של לוט.

קריאת חובה: הרצאה "לוט בערפל"

קריאת רשות

שמעון צ', **הנגדה בסיפור המקראי: האמצעי הספרותי והדרמה של בחירה**, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן תשס"ט, עמ' 314-328.

ויסמן ז', "אתנולוגיה, אטיולוגיה, גניאלוגיה, והיסטוריוגרפיה בסיפור על לוט ובנותיו (בר' יט, ל- לח)" בתוך *"Sha'rei Talmon": Studies in the Bible, Qumran, and the Ancient Near East Presented to Shemaryahu Talmon* (ed. M. Fishbane), Winona Lake, Indiana 1992, and E. Tov), עמ' 43-52.

Alexander T.D., "Lot's Hospitality: A Clue to His Righteousness", *JBL* 104 (1985), pp.289- 291.

Turner L.A., "Lot as Jekyll and Hyde", in *The Bible in Three Dimensions* (eds. D.J.A. Clines, S.E. Fowl & S.E. Porter, JSOTSS 87), Sheffield 1990, pp. 85- 101.

Jeanson S.P., "The Characterization of Lot in Genesis", *Biblical Theology Bulletin* 18 (1988), pp. 123-129.

Letellier R. I., *Day in Mamre Night in Sodom* (BIS 10), Leiden 1995

Lods A., "La caverne de Lot", *Revue de l'histoire des religions* 95 (1927), pp. 204-219.

הרצאה 11

ייחודיות דמותה של רבקה. דמותה של רבקה ומאפייני אישיותה לאור סיפור אירוסי יצחק ורבקה. סצינת דפוס הבאר. מפגשי עבד אברהם ורבקה בהשוואה למפגש יעקב ורחל. החריגות בסיפור אירוסי רבקה. יחסי יצחק ורבקה בהשוואה ליחסי שאר אבות ואימהות האומה.

קריאת חובה: הרצאה: "רבקה ויצחק והשימוש בסצנת דפוס"

קריאת רשות

ליבוביץ נ', **עיונים חדשים בספר בראשית: בעקבות פרשנינו הראשונים והאחרונים**¹⁴, ירושלים, עמ' 162-166.

שטרנברג מ', "מיבנה החזרה בסיפור המקראי: אסטראטגיות של עודפות אינפורמאציונית", **הספרות** 25 (1977), עמ' 109-150.

הופמן י', "בין קונוונציה לאסטראטגיה: על החזרה בסיפור המקראי", **הספרות** 28 (1979), עמ' 89-99.

Alter Robert, *The Art of Biblical Narrative*, New York 1981, 47- 62.

Alter Robert, "How Convention Helps Us Read: The Case of the Bible's Anunciation Type-Scene", *Prooftexts* 3 (1983),. 115- 130.

Savran G., "The Character as Narrator in Biblical Narrative", *Prooftexts* 5 (1985), pp. 1- 17.

Perry Menachem, 'Counter-Stories in the Bible: Rebekah and her Bridegroom, Abraham's Servant', *Prooftexts* 27 (2007),. 275—323.

Reiss Moshe, "The God of Abraham, Rebekah and Jacob", *JBQ* 32 (2004), 91-97.

Avishur Yitzhak, "The Wooing of Rebekah (Genesis 24) : The Structure of the Narrative and the Ugaritic Parallel", *Studies in Biblical Narrative* (1999), 105-136.

Fuchs Esther, "Structure and Patriarchal Functions in the Biblical Betrothal Type-Scene: Some Preliminary Notes", *Journal of Feminist Studies in Religion* 3 (1987) 7-13.

הרצאה 12

מאבקי הנהגה בין האחים: הנהגת יוסף כנגד הנהגת יהודה הנגדה בין יהודה ויוסף באמצעות סמיכות סיפור יהודה ותמר וסיפור יוסף ואשת פוטיפר.

קריאת רשות

Steinmetz D., *From Father to Son: Kinship, Conflict, and Continuity in Genesis*, Louisville 1991, pp. 149- 150.

Talmon S., "The Presentation of Synchronicity and Simultaneity in Biblical Narrative" in *Literary Studies in the Hebrew Bible – Form and Content*, Jerusalem 1993, pp. 122- 123.

Hamilton V.P., *The Book of Genesis, Chapters 18-50* (NICOT), Grand Rapids 1995, pp. 431- 432.

Speiser E.A., *Genesis* (AB), Garden City, NY 1964, pp. 299- 300.

Ackerman J.S., "Joseph, Judah and Jacob" in *Literary Interpretations of Biblical Narratives*, vol. 2 (ed. K.R.R. Gross and J.S. Ackerman), Nashville 1982, pp. 85- 113.

שמעון צ', **הנגדה בסיפור המקראי: האמצעי הספרותי והדרמה של בחירה**, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן תשס"ט, עמ' 37- 41; 160- 164.

הרצאה 13

הנגדת יהודה וראובן סביב הצלת יוסף ולקייחת אחריות על בנימין. האם לשני האחים אכן אותו תפקיד עלילתי?

קריאת חובה: הרצאת "הנהגת יהודה לעומת הנהגת ראובן"

קריאת רשות

Ackerman J.S., "Joseph, Judah and Jacob" in *Literary Interpretations of Biblical Narratives*, vol. 2 (ed. K.R.R. Gross and J.S. Ackerman), Nashville 1982, pp. 85- 113.

Redford D.B., *A Study of the Biblical Story of Joseph (Genesis 37-50)*, (SVT 20), Leiden 1970.

White H.C., "Reuben and Judah: Duplicates or Complements?", in *Understanding the Word: Essays in Honor of Bernard W. Anderson* (ed. J.T. Butler, E.W. Conrad & B.C. Ollenburger, JSOTSS 37), Sheffield 1985, pp. 73- 97.

ג. דרישות קדם

אין

ד. חובות הקורס

חובות:

קריאת החומר שיועלה לאתר הקורס. השתתפות בדיונים ואופציה לביצוע מטלות בוחן קצרות במודל על החומר הנלמד תוך מסגרת הזמן שתוקצב עם אפשרות לקבלת בונוס בציון הסופי.

ה. מרכיבי הציון

מבחן 100% עם אפשרות לבונוס בציון הסופי על בסיס ביצוע וציונים במטלות בוחר

ו. ביבליוגרפיה

קריאת חובה:

קריאת חובה מפורטת לפי הרצאות למעלה ב"תוכנית הוראה המפורטת". חובה לקרא את כל חומרי הקורס המצויים באתר הקורס במודל.

ביבליוגרפיה להעשרה

בר-אפרת ש', **העיצוב האמנותי של הסיפור במקרא**, תל אביב תש"ם.
גונקל ה', **אגדות בראשית, מבוא לספר בראשית, ספרות המקרא** (ספריית האנציקלופדיה המקראית, כרך טז, ערך ש. אחיטוב), ירושלים 1998.
גרוסמן יונתן, **אברהם: סיפורו של מסע**, תל-אביב 2014.
גרוסמן יונתן, **בראשית: סיפורן של התחלות**, ראשון לציון 2017.
זקוביץ י', **מקראות בארץ המראות**, תל אביב 1995.
פולק פ', **הסיפור במקרא**, ירושלים 1994.
פרי מ' ושטרנברג מ', "זהירות ספרות! לבעיות האינטרפרטאציה והפואטיקה של הסיפור המקראי", **הספרות ב (תש"ל)**, עמ' 608-663.
קאסוטו מ"ד, **פירוש על ספר בראשית סדר בראשית**, סדר נח וחלק מסדר לך לך, ירושלים תשכ"ה.
קיל י', **ספר בראשית: פרשיות בראשית-לך לך (דעת מקרא)**, ירושלים 1997.
שמעון צ', **הנגדה בסיפור המקראי**, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן תשס"ט, עמ' 267-328.

Alter R., *The Art of Biblical Narrative*, New York 1981

Alexander T.D., *A Literary Analysis of the Abraham Narrative in Genesis* (Diss.), University of Belfast 1982.

Coats G.W., "Lot: A foil in the Abraham Saga", in *Understanding the Word* (JSOSS 37), eds. J.T. Butler et al., Sheffield 1985, pp. 113-132

Fokkelman J.P., *Narrative Art in Genesis*, Amsterdam 1975.

Hamilton V.P., *The Book of Genesis, Chapters 1-17* (NICOT), Grand Rapids 1990.

Skinner J., *A Critical and Exegetical Commentary on Genesis* (ICC), Edinburgh 1951².

Sternberg M., *The Poetics of Biblical Narrative*, London 1985.

Van Seters J., *Abraham in History and Tradition*, New Haven 1975.

Wenham G.J., *Genesis 1-15* (WBC), Waco, Texas 1987.

Westermann C., *Genesis 1-11 A Continental Commentary* (trans. by J.J. Scullion), London 1984.